

Ten vijfde: tot voor kort waren gedrukte en audiovisuele media de referentie om kennis en informatie te verwerven. Nu vind je het geschreven woord en audiovisuele inhoud steeds meer in digitale media. Zeker jongeren en hoger opgeleiden, twee kerngroepen in het bibliotheekpubliek, gebruiken steeds meer digitale kanalen om die inhoud te vinden.

Ten slotte: bibliotheken waren traditioneel referentieplekken met een zekere autoriteit. De selectie van de bibliotheek is betrouwbaar en gebeurt volgens kwaliteitsnormen. Nu oriënteren mensen zich steeds meer via digitale kanalen. Ze richten hun aandacht op zaken op basis van diensten en conversaties die ze voeren in sociale media, zoals Facebook en Twitter.

DRIE TOEKOMSTSCENARIO'S

Op basis van deze trends ontwikkelen Huysmans en Hillebrink drie toekomstscenario's voor de openbare bibliotheken. Twee scenario's gelden bij een ongewijzigd bibliotheekbeleid. Een derde, wenselijke scenario is pas haalbaar als er een doelmatig bibliotheekbeleid wordt gevoerd. Het Nederlandse rapport eindigt dan ook met een aantal beleidsaanbevelingen.

In het eerste scenario wordt gesteld dat het draagvlak voor de openbare bibliotheek in de toekomst waarschijnlijk gestaag zal afnemen. De zes trends van hierboven zetten zich namelijk onverminderd door. Het aantal gebruikers van de bibliotheek daalt. Bibliotheken innoveren onvoldoende op digitaal gebied. Hun betekenis op educatief en informatief vlak neemt sterk af, maar ook voor onder meer ontspanning hebben mensen nu tal van alternatieven voor de bibliotheek. Net als die van het gedrukte boek daalt ook de maatschappelijke relevantie van bibliotheken.

Een tweede scenario ziet de bieb van de toekomst mogelijk in de marge terechtkomen. Door nieuwe technologische ontwikkelingen en een aantrekkelijk aanbod van inhoud die rechtstreeks zijn weg vindt tot bij het publiek, daalt zowel het gebruik van de bibliotheek als het aantal gebruikers snel. De bibliotheek marginaliseert en de middelen voor openbare bibliotheken staan ter discussie.

Het derde, wenselijke scenario wil de markt corrigeren. De bibliotheek waarborgt kwaliteit in informatievoorziening die betrouwbaar, objectief en professioneel moet zijn. De bibliotheek wijst bevolkingsgroepen die daar moeite mee hebben, de weg naar de informatiesamenleving. De bibliotheek zorgt voor diversiteit en pluriformiteit in cultuur, literatuur, (lokale) informatievoorziening en maakt haar gebruikers enthousiast over deze onderwerpen. Door haar werking houdt de bibliotheek een gedeelte omgeving van verhalen in stand.

Huysmans en Hillebrink ontwikkelden dit derde scenario door de historische functies van de bibliotheek te toetsen aan de huidige samenleving, en concludeerden